

I. auricoma koos suureõelise nemeesiaga 'Blue Deep'.

Hübriidlemmalt 'Seashell Apricot'.

Himaalajast pärit suhteliselt suurte purpurvioletsete õitega *I. arguta* on 30–60 cm kõrgune ja kannatab isegi kuni 6° külma.

Kuni meetri kõrgune *I. niarniamensis* kasvab troopilise Ida-Aafrika niisketes varjukates põõsastikes ja mäestikumetsades. Kesk-Euroopasse toodi ta möödunud sajandi viiekümnendatel aastatel, enamasti kasvatatakse potilillena.

Üsna suured õied on pika kaardus kannusega ja kahevärvilised: purpurpunane kollasega. Päikesepaistelisel või poolvarjulisel kohal õitseb ta rikkalikult. Sügisel kaevake juurikad üles ja talvitage nagu daaliaid.

Üheaastaseid lemmaltu paljundatakse seemnetega. Mitmeaastasi liike, mis Kesk-Euroopas seemneid ei moodusta, pistikutega. Need juurduvad kergesti, isegi veeklaasis. Aias eelistavad kõik lemmaltad valget, kuid kerget varju pakkuvat kohta, kus on parajalt niiske muld. Liiga pimedas venivad nad välja ja kõrgemakasvulised võivad maha vajuda.

Hübriidlemmalt 'Firefly White'.

I. marianae on eriti hinnatud kauni lehestiku poolest.

I. repens on tore amplitaim.

Liigi *I. grandis* õied meenutavad Miltonia-orhidee omi.

TUPPA JA KASVUHOONESSE

Edela-Indiast ja Sri Lankalt pärit *I. grandis* võib kasvada looduses 1,5 m kõrguseks. Taim haruneb rikkalikult, varred on paksult lihavad. Suhteliselt suured valge-punased Miltonia-orhideed meenutavad õied on kuni 7,5 cm pikuse kannusega.

Herzog-lemmalt (*I. hawkeri*) kasvab Uus-Guineal ja Saalomoni saartel kuni meetri kõrguseks. Helekolase keskosaga tumerohelised lehed on 3–7 kaupa männastes. Sellest liigist on aretatud palju Uus-Guinea-hübriide, mis on oma suurte õite tõttu saanud väga populaarseks. Neid pakutakse potilillena, kuid sobivad ka aeda ja rõdule. Reeglina paljundatakse neid pistikutega, kuid mõnest uuemast aretisest saab ka seemnetega sordiehtsaid järglasi.

Indiast pärit *I. marianae* on roomavate-tõusvate paksude karvaste vartega liik. Eriti hinnatud on tema lehes-

tik, kus tumerohelistel lehtedel on piki roodusid valged laigud. Väikesed purpurpunased õied tulevad lehestiku taustal hästi esile. Kultuuris on see liik kapriisnevõitu: vajab kõrget temperatuuri ning õhuniiskust, seetõttu sobib soojas kasvuhooes pinnakattetaimeks.

Sri Lankal ja Indias kasvav helekollaste õitega *I. repens* kuulub oma kodumaal ohustatud liikide hulka. Seda on raske uskuda, arvestades, et see punaste varte ja väikeste pronksroheliste lehtedega taim kasvab kultuuris väga kiiresti ning küllaldases valguses ka õitseb rikkalikult. Ta on tänuväärne amplitaim kasvuhooes ja rippkorvi.

Malaisia liik *I. platyphyllo* kasvab 30 cm kõrguseks. Oma heledama keskkrooga tumeroheliste lehtede ja asümmeetriliste õrnillade õitega on ta ilus sooja kasvuhooes taim.

Ajakirjast *Gartenpraxis*
refereerinud
VIRVE ROOST